

ושניים להם אוכלי תרומה וכבר אמרנו דהמכוון שלהיות הדברי תורה נבלע בלב האדם צריך להיות אכילה בקדושה וכמו שאמרו בתנא דבי אליהו רבה (פרק כ"ו) ואם לא זכה אדם על דברי תורה שיכנסו לתוך מעיניו מכל מקום יבקש רחמים על אכילה ושתיה הרבה שלא יכנסו לתוך מעיניו והמן היה אכילה בקדושה שהיה לחם מן השמים. וכן אכילת תרומה מאכל קודש (מועד קטן כ"ח.) ונקראת עבודה כמו שאמרו (פסחים ע"ג.) עשו אכילת תרומה בגבולין כעבודת בית המקדש ולזה אמר עבודה עבדתי עיני שם. ועל ידי שהוליכן דרך המדבר ואכלו המן ונבלע דברי תורה בלבם יוכלו לעמוד במלחמה נגד היצר הרע ולא ישוּבו לקליפת מצרים חס ושלום כיון שיאכלו אכילה בקדושה.

**ולכך** מנהג ישראל אוהבי התורה ורוצים שיהיו בנייהם תלמידי חכמים. שנותנים מזונות לבניהם אחר החתונה שנים רבות כדי שיהיו פנוים לתורה ושיבלעו הדברי תורה בלבם ואף בהיותם אחר כך מוטרדים במשא ומתן לא ימושו הדברי תורה מלבם. מצד שמאכלם בשני המזונות אכילת מצוה ואכילה בקדושה על דרך מה שכתב הר"ן (לר"י ריש פרק ב' דקידושין) דאמרו מצוה בה יתיר מבשלוה אף שאינה מצוה על פריה ורביה מכל מקום יש לה מצוה שמסייעת לבעל לקיים מצוותו עיין שם והיינו כיון שמבלעדיה לא יתקיים המצוה. וכמו כן האבות שנותנים המזונות ומכוונים למצוה שיעסקו בניהם בתורה הוו הבנים על ידי אכילתם מסייעים להאבות לקיים המצוה והיו אכילתם אכילת מצוה (וכפי מה שנתבאר תולדות מאמר ב' ופרשת בא מאמר ד') וכסברת הר"ן:

נגיעה ושייכות לקליפת מצרים היה רצון פרעה לדרוך אחריהם לצד החלק רע מהקליפה שנמצא בהם ועל כן צוה ווי ששלחם. וזה שנאמר ולא נחם וגוי' בראותם מלחמה ושבנו מצרימה ואיתא במכילתא (ריש פרשה זו) דקאי על מלחמת העמלקי והכנעני ולכאורה מה הועיל אף כשהולכים דרך המדבר אמרו ניתנה ראש וגוי' וגם מלחמת הכנעני היה אחר חטא המרגלים ועכשיו קודם הקלקול היו מוכנים לכנוס תיכף והיו יכולים לכנוס דרך ארץ פלשתים ולא היו מוחים בהם לעבור דרך ארצם אחר כי אוכל יקנו מאתם בכסף דרך אדום לשנאתם לא הניחו ישראל לעבור דרך ארצם.

**אכן** הענין כמו שאמרו בשם רבי ר' בונם זצוק"ל שאמר דמה שנאמר (דברים כ"א.) "כי תצא למלחמה על אויביך וכתוב בספרים דקאי על מלחמת היצר הרע אינו דרך דרוש ודמו רק הוא פשט הכתוב שזה מלחמה תמידית. וכן כאן פירוש מה שנאמר פן ינחם העם בראותם מלחמה היינו מלחמת היצר הרע ולא יוכלו לעמוד בקשרי המלחמה ולהתגבר כנגדו ושבנו מצרימה לקליפת מצרים ובאמת מלחמת היצר ומלחמת עכו"ם הם מענין אחד ותלוי זה בזה שהתגברות העכו"ם הוא על ידי קטרוג שיש צד התגברות היצר הרע. ואיתא במכילתא (שם) שהולכים דרך המדבר שיאכלו מן וישתו מי באר והתורה נבלת בגופן שאם הוליכן דרך פשוטה מחזיקים איש בשדהו וכדומה. ולכאורה גזירת ארבעים שנה היה רק אחר המרגלים ולולי החטא היו נכנסין לארץ ישראל כאחד עשר יום ואיך היה נבלע דברי תורה. אך אם לא חטאו במרגלים היה די שילבעו דברי תורה בארבעים יום של קבלת התורה וארבעים אמצעיים וארבעים אחרונים. ומסיק במכילתא מכאן וכי שלא ניתנה התורה לדרוש אלא לאוכלי המן

[ב] ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם וגוי' פן ינחם העם בראותם מלחמה ושבנו מצרימה. וכמ"ל רבה (פרשה זו ב' ד') איתא דפרעה צוה ווי עיין שם. ולכאורה מה ראה על ככה לחזור מדעתו ששלחם והלא ראה המכות שסבל עד שלא שלחם. אך באמת אם היו ישראל בשלימות לא היה פרעה רודף אחריהם ולא היה צוה ווי וכדרך שאומרים אין אורז מדבק בברוך היינו שהאורז אינו רוצה להתדבק בברוך ובורח ממנו ורק מפני שהיה לישראל עוד